

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Chemii dla uczniów szkół podstawowych
województwa śląskiego w roku szkolnym 2019/2020**

PRZYKŁADOWE ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMAT PUNKTOWANIA

Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania po prawidłowym rozwiązaniu dwóch części wynosi 60 punktów. Za prawidłowe rozwiązanie zadań z części II innym sposobem niż poniżej uczeń otrzymuje maksymalną liczbę punktów. Błąd rachunkowy popełniony podczas rozwiązywania zadania powoduje obniżenie maksymalnej punktacji o 1 punkt w przypadku, gdy tok rozumowania i pozostałe obliczenia są prawidłowe. Napisanie wyłącznie błędnego wyniku bez podania działania jest traktowane jako niezastosowanie poprawnej metody rozwiązania.

Zadanie 1. (0 – 5 p.)

- 1 p. – za ustalenie liczby moli wszystkich jąder w próbce

$$20 \text{ moli}$$

- 1 p. – za obliczenie liczby wszystkich jąder w próbce

$$1 \text{ mol} = 6,02 \cdot 10^{23}$$

$$20 \text{ moli} = x_1$$

$$x_1 = 120,4 \cdot 10^{23}$$

- 1 p. – za metodę wyznaczenia liczby moli jąder promieniotwórczych po 20 dniach, np.

$$n = 8 \text{ moli} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{20}{5}}$$

- 1 p. – za obliczenie liczby moli jąder promieniotwórczych po 20 dniach

$$n = 0,5 \text{ mola}$$

- 1 p. – za wyznaczenie zawartości procentowej jąder promieniotwórczych w próbce po 20 dniach

$$20 \text{ moli} = 100\%$$

$$0,5 = x_2$$

$$x_2 = 2,5\%$$

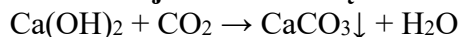
UWAGA:

Uczeń może podać wyniki z inną dokładnością.

Zadanie 2. (0 – 5 p.)

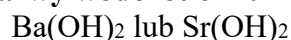
a)

- 1 p. – za napisanie równania reakcji w formie cząsteczkowej

b)

- 1 p. – za podanie wzoru lub nazwy wodorotlenku

(wodorotlenek baru lub wodorotlenek strontu)

c)

- 1 p. – za obliczenie masy (lub liczby moli) tlenku węgla(IV)

$$44 \text{ g} - 100 \text{ g}$$

$$m - 0,375 \text{ g}$$

$$m = 0,165 \text{ g}$$

- 1 p. – za obliczenie objętości tlenku węgla(IV)

$$44 \text{ g} - 22,4 \text{ dm}^3$$

$$0,165 \text{ g} - V$$

$$V = 0,084 \text{ dm}^3$$

- 1 p. – za obliczenie zawartości procentowej tlenku węgla(IV)

$$2 \text{ dm}^3 - 100\%$$

$$0,084 \text{ dm}^3 - x$$

$$x = 4,2 \%$$

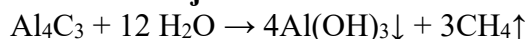
UWAGA:

Uczeń może podać wyniki z inną dokładnością.

Zadanie 3. (0 – 7 p.)

a)

- 1 p. – za napisanie równania reakcji

b)

- 1 p – za obliczenie masy metanu

$$22,4 \text{ dm}^3 - 16 \text{ g}$$

$$1,12 \text{ dm}^3 - m_1$$

$$m_1 = 0,8 \text{ g}$$

- 1 p. – za obliczenie masy wody

$$12 \cdot 18 \text{ g} - 3 \cdot 16 \text{ g}$$

$$M_2 - 0,8 \text{ g}$$

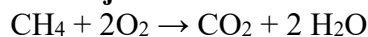
$$M_2 = 3,6 \text{ g}$$

- 1 p. – za podanie zużytej objętości wody

$$3,6 \text{ cm}^3$$

c)

- 1 p. – za napisanie równania reakcji

- 1 p. – za obliczenia pozwalające wyciągnąć poprawny wniosek, np. obliczenie objętości tlenu potrzebnej do spalania całkowitego 1,12 dm³ metanu

$$1 \text{ mol} - 2 \text{ mole}$$

$$1,12 \text{ dm}^3 - x$$

$$x = 2,24 \text{ dm}^3$$

- 1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi (popartej prawidłowymi obliczeniami)

Podana ilość tlenu nie wystarczy do całkowitego spalania podanej ilości metanu.

Zadanie 4. (0-7 p.)

a)

- 1 p. – za obliczenie objętości mieszaniny

$$V = (2\text{dm})^3 = 8 \text{ dm}^3$$

- 1 p. – za obliczenie masy mieszaniny

$$1,875 \text{ g} - 1 \text{ dm}^3$$

$$m_1 - 8 \text{ dm}^3$$

$$m_1 = 15 \text{ g}$$

- 1 p. – za obliczenie masy argonu

$$1 \text{ mol} - 40 \text{ g}$$

$$0,2 \text{ mola} - m_2$$

$$m_2 = 8 \text{ g}$$

b)

- 1 p. – za obliczenie masy drugiego składnika

$$m_3 = 15 \text{ g} - 8 \text{ g} = 7 \text{ g}$$

- 1 p. – za obliczenie liczby moli drugiego składnika

$$6,02 \cdot 10^{23} - 1 \text{ mol}$$

$$1,5 \cdot 10^{23} - n$$

$$n \approx 0,25 \text{ mola}$$

- 1 p. – za obliczenie masy mola drugiego składnika

$$0,25 \text{ moli} - 7 \text{ g}$$

$$1 \text{ mol} - M$$

$$M = 28 \text{ g}$$

- 1 p. – za podanie nazwy lub symbolu pierwiastka

azot (N)

UWAGA:

Jeżeli uczeń zamiast symbolu pierwiastka poda wzór cząsteczki azotu – odpowiedź uznajemy. Jeżeli uczeń udzieli odpowiedzi bez uzasadnienia poprawnymi obliczeniami – nie przyznajemy punktów.

Zadanie 5. (0-8 p.)

- 8 x 1 p. – za każdą poprawną nazwę

A – węglan potasu

D – tlenek węgla(IV)

E – tlenek azotu(V)

J – azotan(V) baru

L – azotan(V) magnezu

M – tlenek siarki(IV)

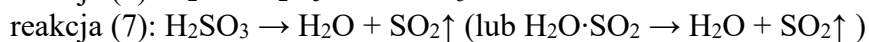
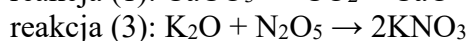
R – siarczan(IV) baru

Q – tlenek miedzi(II)

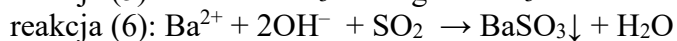
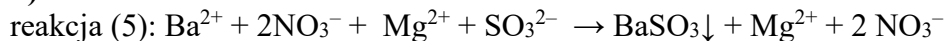
Zadanie 6. (0-7 p.)

- 7 x 1 p. – za każde poprawnie napisane równanie reakcji

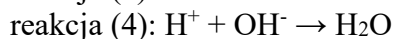
a)

b)

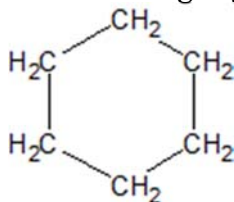

c)

Zadanie 7. (0-3 p.)

a)

- 1 p. – za narysowanie wzoru półstrukturalnego cykloheksanu

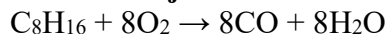
b)

- 1 p. – za podanie nazwy

cyklopentan

c)

- 1 p. – za napisanie równania reakcji

Zadanie 8. (0-6p.)

a)

- 3 x 1 p. – za podanie obserwacji

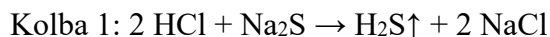
Kolba 1: Wydzielił się gaz.

Kolba 2: Brak zmian.

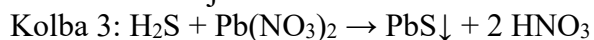
Kolba 3: Wytrącił się osad.

b)

- 3 x 1 p. – za napisanie równania reakcji lub napisanie, że reakcja nie zachodzi

Kolba 2: Reakcja nie zachodzi.

Zadanie 9. (0-4 p.)

- 4 x 1 p. – za identyfikację zlewek

Zlewka A: azotan(V) srebra(I) (AgNO_3)

Zlewka B: azotan(V) cyny(II) ($\text{Sn}(\text{NO}_3)_2$)

Zlewka C: wodorotlenek sodu (NaOH)

Zlewka D: kwas chlorowodorowy (HCl)

Zadanie 10. (0-2 p.)

- 2 x 1 p. – za wybór poprawnej odpowiedzi

1.	Wraz ze wzrostem długości łańcucha węglowego rośnie temperatura wrzenia alkanów.	~~X~~	F
2.	Wzór ogólny szeregu homologicznego alkinów to C_nH_{2n} , gdzie n jest liczbą naturalną.	P	~~X~~

Zadanie 11. (0-6 p.)

- 6 x 1 p. – za każdą poprawną odpowiedź

		Odpowiedź
1	Podaj nazwę reakcji, w której wiele cząsteczek tego samego związku chemicznego łączy się w jeden wielkocząsteczkowy produkt.	polimeryzacja
2	Podaj liczbę wszystkich wiązań chemicznych w cząsteczce etynu.	5
3	Podaj nazwę surowca energetycznego, stanowiącego mieszaninę gazowych węglowodorów o niewielkiej liczbie atomów węgla w cząsteczce.	gaz ziemny
4	Podaj nazwę lub wzór sumaryczny związku, który stanowi składnik piasku i podstawowy surowiec do produkcji szkła.	SiO_2 (tlenek krzemu(IV))
5	Podaj nazwę lub symbol ciekłego w warunkach normalnych pierwiastka, którego roztwór służy do odróżniania węglowodorów nasyconych od nienasyconych.	brom (Br)
6	Podaj wartość pH wody destylowanej.	7